

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

2020

FAMILJERÅDGIVNING

**En samverkan mellan
samtliga kommuner i
Jämtlands län**

Bergs
Kommun

Bräcke
Kommun

Härjedalens
Kommun

KROKOMS KOMMUN

Ragunda
Kommun

Strömsunds
Kommun

Åre
Kommun

ÖSTERSUNDS
KOMMUN

ORGANISATION

Huvudmottagningen finns på Regementsgatan 11C i Östersund och filialmottagningar i övriga sju kommuner på orterna Bräcke, Hackås, Undersåker, Hammarstrand, Krokoms, Strömsund och Sveg/Hede. Filialmottagningarna besöks i mån av efterfrågan en dag varannan vecka.

Kostnaden för Familjerådgivningen fördelas på samtliga kommuner i länet och baseras årligen på befolkningsunderlaget i respektive kommun.

Samtalsavgifter

Avgift för samtal får ”inte vara av sådan storlek att de avhåller enskilda från att vända sig till Familjerådgivningen”. (Reg. Prop. 93/94:4).

Samtalsavgiften är 180 kr/samtal. Möjlighet till lägre avgift eller avgiftsbefrielse finns. Familjerådgivningen har under 2020 försökt att förtydliga grunderna för avgiftsbefrielse genom bland annat genom dialog med Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF, tillsynsmyndighet för familjerådgivningar) samt dialog med andra kommuner. Grunder för avgiftsbefrielse ser väldigt olika ut och MFoF kan inte heller tydliggöra utifrån gällande lagstiftning utan hänvisar i nuläge till det kommunala självstyret. MFoF kommer att bevaka frågan och förhoppningsvis komma med riktlinjer gällande avgiftsbefrielse framöver.

Den av styrgruppen tidigare beslutade höjningen av samtalsavgift till 200 kronor per samtal har uteblivit under 2020 då styrgruppen inte har mandat att besluta om en sådan avgift då det åligger respektive kommuns fullmäktige att besluta om kommunala avgifter. Styrgruppen beslutade i november 2020 att förordna fullmäktige i respektive kommun att besluta om höjning av avgift till 200 kronor med ikraftträdande 1:a april 2021.

Uteblivna samtal debiteras. Under 2019 beslutades att införa samtalsavgift vid de besök som avbokas mindre än 24 timmar innan inbokat besök med syfte att minska benägenheten att sent avboka besök. På grund av Covid -19 beslutades våren 2020 att inte införa samtalsavgift vid avbokning senare än 24 timmar innan bokad besökstid. Implementering av avgift vid sent återbud kommer implementeras efter Covid -19 pandemin eller då pandemin stabiliseras.

MÅL OCH UPPGIFTER

Familjerådgivningens mål är att genom samtal bidra till goda familjerelationer vilket är en viktig del i ett hälsosamt liv.

Enligt socialtjänstlagen, 5 kap. 3 § skall kommunen sörja för att familjerådgivning kan erbjudas till dem som begär det. Verksamheten bygger på förtroende och frivillighet.

Familjerådgivarnas huvudsakliga uppgift är att genom terapisaletal medverka till bearbetning av samlevnadsproblem och konflikter i kärleks- och nära relationer.

Bergs
Kommun

Bräcke
Kommun

Härjedalens
Kommun

KROKOMS KOMMUN

Ragunda
Kommun

Strömsunds
Kommun

Åre
Kommun

ÖSTERSUNDS
KOMMUN

Familjerådgivningen är den enda instans i samhället som har kärleksrelationer som specialitet.

Relationsbehandlings mål är att hjälpa vuxna att:

- Lyssna på och tala med varandra på ett bättre sätt
- Bättre förstå och acceptera sig själv och varandra
- Hitta möjligheter att hantera problem och konflikter
- Bryta destruktiva mönster
- Ta ett gemensamt föräldraansvar

Familjerådgivningen ger en möjlighet till bättre livskvalité, att uppnå ett bättre liv tillsammans, eller att förhindra en destruktiv separation och underlätta för de vuxna att ta ett fortsatt gemensamt föräldraansvar.

Barnens välbefinnande efter en skilsmässa står i högsta grad i relation till hur föräldrarna hanterar skilsmässan och sina egna konflikter.

Målsättningen med familjerådgivningens utåtriktade arbete är att nå människor i ett tidigt skede för att därmed främja psykisk och fysisk hälsa.

”Familjerådgivningen har också som uppgift att utifrån den speciella kompetens som familjerådgivarna har, förmedla kunskap och sprida information om samlevnad.” (Reg. prop. 1993/94:4).

SEKRETESS

De som vänder sig till Familjerådgivningen skall erbjudas en trygg ram för samtalet. En förutsättning för detta är den särskilt stränga sekretess som gäller för kommunal familjerådgivning (OSL 26 kap 3§). Ingen journalföring förekommer och man kan vara anonym. Den särskilt stränga sekretessen kräver att Familjerådgivningen organiseras som självständig verksamhetsgren och inte inordnas i den övriga verksamhet som bedrivs inom socialtjänsten (prop. 1993/94:4)

Anmälningsskyldighet föreligger om familjerådgivare i sin verksamhet får kännedom om att ett barn utnyttjas sexuellt eller utsätts för fysisk eller psykisk misshandel i hemmet. (SoL 14 kap 1§).

TILLGÄNGLIGHET

Telefontider

Familjerådgivningens administratör tar emot telefonsamtal på huvudmottagningen måndag - torsdag kl. 8.00 – 15.30 samt fredagar 8.00-12.00.

Familjerådgivare har tidigare erbjudit 1,5 timmes telefontid dagligen för tidsbeställning, information, rådgivning och eventuella krissamtal. Under 2020 ändrades arbetssätt till att

Bergs
Kommun

Bräcke
Kommun

Härjedalens
Kommun

KROKOMS KOMMUN

Ragunda
Kommun

Strömsunds
Kommun

Åre
Kommun

ÖSTERSUNDS
KOMMUN

familjerådgivare inte på förhand avsätter tid gällande telefontid till att frigjord arbetstid vid avbokningar istället används till telefontid.

Väntetider

Familjerådgivningen är delvis inriktad på att ge stöd i krissituationer och väntetiderna bör därför vara rimliga. Verksamheten måste därför avpassas så att väsentliga väntetider normalt inte uppstår (Reg. prop. 93/94:4).

Socialstyrelsen rekommenderar att väntetiden för att komma till ett första samtal inte bör överstiga två veckor. Medelväntetiden (ESIT och ordinarie samtal) har under året varit 13 dagar.

De olika restriktioner som Covid -19 tros bidragit till ett lägre inflöde än tidigare år och därmed resulterat i kortare väntetider. Därutöver har även restriktionerna medfört effektivare arbetssätt som på sikt kan bidra till kortare väntetider även då pandemin är över eller blir ett ”normalt” tillstånd.

PERSONAL

Verksamheten har i grunden 4,8 familjerådgivartjänster och 0,75 administratör.

Under 2020 har verksamheten haft en utökning till 5,0 familjerådgivartjänster under hela 2020 och från augusti har tjänsteantalet utökats till sex tjänster för att möjliggöra tid för utvecklingsarbete i projektform. Två medarbetare, Sara Grönlund och Helena Modig, har huvudansvaret för detta arbete. En familjerådgivare har varit sjukskriven deltid större delen av året och en medarbetare har varit tjänstledig om 20 procent inför kommande pension.

Eva Malmberg, familjerådgivare 80% (tjänstledig 20%)
Ansvarar för filialen i Åre kommun.

Britt-Marie Hallqvist, familjerådgivare 100%
Ansvarar för filialerna i Härjedalen och Strömsunds kommuner.

Helena Modig, familjerådgivare 100%
Ansvarar för filialerna i Bräcke och Ragunda kommuner.

Sara Grönlund, familjerådgivare arbetar 90% (deltidsarbete pga barn under 8 år).

Yngve Eliasson, familjerådgivare 100%, (deltidssjukskriven om 50 – 25% under hela 2020).

Tim Jägerhäll Larsson, vikarierande familjerådgivare 100% t.o.m. 2021-08-17.
Ansvarar för filialerna i Berg och Krokoms kommuner.

Marit Salo, administratör 75%.

Bergs
Kommun

Bräcke
Kommun

Härjedalens
Kommun

KROKOMS KOMMUN

Ragunda
Kommun

Strömsunds
Kommun

Åre
Kommun

ÖSTERSUNDS
KOMMUN

BEHANDLINGSARBETET

Familjerådgivning är ett psykosocialt behandlingsarbete med fokus på kärleksrelationer. Det rör allt från normala livs- och utvecklingskriser till akuta krissituationer och problem av mer djupgående karaktär. Familjerådgivarna har ett självständigt behandlingsansvar, vilket innebär att bedömning görs på vilket sätt familjerådgivning bäst kan vara till nytta för varje person som söker. Samtalsbehandlingen är frivillig och utgår från parternas behov och bådas engagemang. Familjerådgivaren formulerar tillsammans med besökarna vad man vill uppnå med samtalen, hur länge arbetet ska fortgå och hur det ska läggas upp.

Samtalen har olika karaktär:

- Utforskande- och klargörande samtal
- Krisbearbetning
- Kortare kontakter med begränsat fokus
- Längre bearbetande samtalsserier
- Samtal kring fortsatt föräldrasamarbete efter separation

Den största gruppen som söker familjerådgivningen är barnfamiljer. Vi arbetar utifrån ett uttalat barnperspektiv även om barn sällan deltar i samtalet; det finns väl dokumenterat hur ensamma och utsatta barn är, då deras föräldrar befinner sig i kris. Besökare som väntar barn och/eller med små barn hemma prioriteras.

Konkret handlar beställningarna ofta om att få hjälp med:

- Konflikthantering
- Förbättrad kommunikation
- Svårigheter i samband med separation
- Samarbetet kring barn i samband med separation
- Bonusfamiljssituation
- Tillitskriser, ex otrohet
- Sexuell problematik
- Relationssvårigheter till följd av stress, missbruk, ekonomiska problem, arbetslöshet eller sjukdom

En förutsättning för behandling är att det skapas en förtroendefull relation mellan de sökande och familjerådgivaren. Familjerådgivningen har inget myndighetsansvar och uppgiften är att arbeta med vägledning, psykologisk förändring eller problemhantering. Utvärdering är ett kontinuerligt inslag i samtalen genom att under pågående behandling stämmer av om insatserna gör skillnad.

Familjerådgivningen har en metodik för att upptäcka förekomst av hot och våld, via screeningsfråga vid tidsbeställning. I sådana ärenden träffas parterna individuellt och en bedömning görs om gemensamma samtal är möjliga. Där det finns pågående våld hänvisas besökare exempelvis till Centrum mot våld och Kvinnojouren.

Som ett komplement till ordinarie familjerådgivning har modellen ”Ett samtal i taget”, s.k. ”ESIT” blivit en självklar del i familjerådgivningens utbud för att kunna erbjuda

Bergs
Kommun

Bräcke
Kommun

Härjedalens
Kommun

KROKOMS KOMMUN

Ragunda
Kommun

Strömsunds
Kommun

Åre
Kommun

ÖSTERSUNDS
KOMMUN

dem som på kortare varsel önskar komma på främst ett samtal. Målet är att kunna erbjuda en tid till ett samtal inom c:a en vecka. Under 2020 har ESIT erbjudits med kortare varsel på samtalstider som blivit avbokade.

Rådande pandemi har medfört restriktioner av olika slag som resulterat i begränsningar av att träffa medborgare fysiskt och familjerådgivning har bedrivits digitalt eller telefonledes. Under en dryg månad mars – april 2020 begränsade Östersunds kommuns interna restriktioner möjlighet för familjerådgivare att besöka filialer varvid besökare hänvisades till mottagning i Östersund. Samma restriktioner medförde helt förbud mot fysiska möten från november 2020, varefter familjerådgivningen endast erbjöd familjerådgivning genom videomöten eller telefonledes. Hälften av familjerådgivarna har arbetat hemifrån under denna period.

UTÅTRIKTAT ARBETE

Målsättningen med det utåtriktade arbetet är att förmedla kunskap och ge information till allmänheten och även till specifika yrkes- och personalkategorier om familjerådgivning och relations- och samlevnadsfrågor i olika faser av livet.

Från augusti 2020 har två medarbetare, Sara Grönlund och Helena Modig, bedrivit ett projekt för att omorganisera och utöka Familjerådgivningens utåt riktade arbete samt ta fram rutiner för kvalitetssäkring av familjerådgivningsarbetet.

Projektet har per december bl. a. resulterat i stärkta samverkansformer med Centrum mot våld, Föräldra- och barnhälsan och alla BVC-mottagningar i länet, familjebehandlingsverksamheten Bryggan, länsstyrelsen och Region Jämtland Härjedalens ansvariga för föräldraskapsstöd, MFOF, inträde i länsövergripande nätverket för föräldraskapsstöd Z, område kommunikation, uppdaterat hemsida löpande och som nu fortsätta hålla uppdaterad av en medarbetare, samt deltagande i P4 Jämtland flera tillfällen. Aktiviteter som planeras för 2021 är bl. a. fortsatt stärkt samverkan med öppenvård och socialsekreterare för hela länet via deltagande i IFO-chefernas länsövergripande nätverk, och elevhälsans länsövergripande nätverk, deltagande i BVC/FBH-nätverkens länsövergripande träffar, och andra kunskapsutbyten, fortsatt medverkan i föräldraskapsnätverk Z, inspelning av filmer gällande vanligt återkommande ”familjerådgivningsproblematik” som via regionens 1177.se-sida ska tillgängliggöras för medborgare i hela länet, samt implementering av kvalitetsäkringsverktyg i samtal.

På förfrågan har medverkan skett på BVC:s föräldrautbildningar med information om Familjerådgivningen samt samtal på temat ”när två blir tre” vid ett tillfälle 2020 i Ragunda.

Bergs
Kommun

Bräcke
Kommun

Härjedalens
Kommun

KROKOMS KOMMUN

Ragunda
Kommun

Strömsunds
Kommun

Åre
Kommun

ÖSTERSUNDS
KOMMUN

HANDLEDNING OCH FORTBILDNING

Familjerådgivaren har ett självständigt behandlingsansvar och använder teoretiska kunskaper som redskap. För att behålla hög kompetens och kunskapsnivå är det viktigt med kvalificerad handledning och kontinuerlig fortbildning/vidareutbildning.

Under året har familjerådgivarna haft handledning vid sju tillfällen med socionom, psykoterapeut och EFT-certifierad EFT-terapeut Gerd Elliot. Varje handledningstillfälle har omfattat tre timmar.

- Varje vecka har arbetsgruppen arbetsplatsträff för diskussion, information och planering.

- Under året har arbetsgruppen haft två planeringsdagar.

Studiedagar/kurser och föreläsningar

Inga medarbetare har genomfört några fortbildningar till följd av olika restriktioner utifrån Covid -19 under 2020.

Familjerådgivningen fick förfrågan om att genomföra konferensen Föreningen Sveriges kommunala Familjerådgivningar medlemsdagar (s.k. KFR-dagarna) under 2021, vilket Familjerådgivningen beslutade att arrangera. Konferensen brukar besökas av c:a 70 familjerådgivare från hela landet och pågå under tre dagar. Konferensen planeras att genomföras i september och i fysiskt form. Arbetet med planering av KFR-dagarna genomförs främst inom pågående projekt med utåtriktat arbete.

AVSLUTANDE REFLEKTIONER

En väl fungerande familjerådgivning är en viktig kommunal angelägenhet.

Med en välutbyggd familjerådgivning kan par och familjer få hjälp i ett tidigt skede i en krissituation. Goda familjerelationer främjar psykisk och fysisk hälsa hos vuxna och barn, ett samband som har uppmärksammats i forskning och samhällsdebatt.

Familjerådgivningen i Jämtlands län är sedan många år en etablerad och väl inarbetad verksamhet. En samverkansform mellan flera kommuner, som den vi har, ger god stabilitet och skapar en arbetsgrupp som kan utveckla metodik och kunnande. Rådande pandemi har medfört många svårigheter för socialt arbete överlag men även bidragit till nya arbetssätt som kan effektivisera verksamheten. Möjligheten till familjerådgivning genom videosamtal kommer att vara ett viktigt och självklart komplement till traditionella fysiska samtal även efter pandemin. Särskilt för dem som har långt att åka, oavsett till Östersund eller filialer, och för dem som av andra skäl föredrar samtal i videoform framför fysiska samtal. Familjerådgivningen kommer att fortsätta sitt digitaliseringsarbete under 2020 med syfte att skapa mer effektiva arbetssätt och öka familjerådgivningens tillgänglighet, både för medborgare men även för andra

Bergs
Kommun

Bräcke
Kommun

Härjedalens
Kommun

KROKOMS KOMMUN

Ragunda
Kommun

Strömsunds
Kommun

Åre
Kommun

ÖSTERSUNDS
KOMMUN

verksamheter som möter personer som kan vara i behov av familjerådgivning i olika former.

Familjerådgivningen bokslut år 2020

Intäkter	Totalt
Interna intäkter	3 964 001
Externa intäkter	271 631
Tidigare års intäkter	1 657 049
Summa intäkter	5 892 681
Kostnader	
Personal	3 511 842
Handledning/Fortbildning	65 413
Resor	40 363
Arbetsmiljö	8 335
Telefoner	11 491
Kontoret	41 196
Köpta tjänster	100 000
Lokaler	211 979
Inventarier	25 389
Enhetsspecifikt	2 025
Verksamhetsmedel	693
Datakostnader	17 457
Summa kostnader	4 036 183
Resultat till år 2021	1 856 498

Statistik Familjerådgivningen 2018 - 2020

<u>Totalt antal samtal/kommun</u>	2020			2019			2018	
	Antal	Procent	Resdagar	Antal	Procent	Resdagar	Antal	Procent
Berg	64	4,26%	5	76	4,65%	17	32	2,05%
Bräcke	43	2,86%	1	60	3,67%	3	42	2,69%
Härjedalen	33	2,20%	10	53	3,24%	12	50	3,20%
Krokom	176	11,73%	6	178	10,89%	19	238	15,24%
Ragunda	49	3,26%	8	39	2,39%	16	63	4,03%
Strömsund	73	4,86%	12	48	2,94%	16	57	3,65%
Åre	95	6,33%	15	96	5,87%	24	91	5,83%
Östersund	968	64,49%	0	1085	66,36%	0	989	63,32%
Totalt	1501	100%	57	1635	100%	107	1562	100%

<u>Samtalstid/kommun och del av nyttjande 2020</u>	Tim. -20	Procent -20	Övertid -20	Total tid	Finans -20	Nyttjande -20
Berg	114	4,31%	10	124	5,39%	4,25%
Bräcke	74	2,80%	3	77	4,83%	2,64%
Härjedalen	56	2,12%	70	126	7,72%	4,32%
Krokom	320	12,09%	0	320	11,44%	10,98%
Ragunda	79	2,99%	24	103	4,04%	3,53%
Strömsund	113	4,27%	72	185	8,91%	6,35%
Åre	178	6,73%	90	268	8,90%	9,19%
Östersund	1712	64,70%	0	1712	48,77%	58,73%
Totalt	2646	100,00%	269	2915	100%	100%

Bergs
KommunBräcke
KommunHärjedalens
Kommun

KROKOMS KOMMUN

Ragunda
KommunStrömsunds
KommunÅre
KommunÖSTERSUNDS
KOMMUN

Samtalstid/kommun och del av nyttjande 2019	Tim. -19	Procent -19	Övertid -19	Total tid -19	Finans -19	Nyttjande -19
Berg	137	4,70%	34	171	5,39%	5,14%
Bräcke	102	3,50%	9	111	4,83%	3,34%
Härjedalen	87	2,99%	84	171	7,72%	5,14%
Krokom	325	11,16%	0	325	11,44%	9,77%
Ragunda	62	2,13%	48	110	4,04%	3,31%
Strömsund	79	2,71%	96	175	8,91%	5,26%
Åre	176	6,04%	144	320	8,90%	9,62%
Östersund	1944	66,76%	0	1944	48,77%	58,43%
Totalt	2912	100%	415	3327	100%	100%

Genererad övertid/fillialresa	Övertid	Kval övertid
Berg	1	2
Bräcke	1,5	3
Härjedalen	3,5	7
Krokom	0	0
Ragunda	1,5	3
Strömsund	3	6
Åre	3	6
Östersund	0	0
Totalt	13,5	27

Bergs
KommunBräcke
KommunHärjedalens
Kommun

KROKOMS KOMMUN

Ragunda
KommunStrömsunds
KommunÅre
KommunÖSTERSUNDS
KOMMUN**Antal uteblivna från bokad samtal:**

	Antal -20	Antal -19	Antal -18
Sent återbud	375	402	299
Uteblev	61	39	46
Totalt	436	441	345

Behandlingsarbetet omfattning (avslutade ärenden)

	Antal -20	Procent -20	Antal -19	Procent -19	Antal -18	Procent -18
Engångsärenden 1 samtal	139	33,80%	182	35,62%	195	36,52%
Korttidsärenden 2-4 samtal	188	45,70%	239	46,77%	245	45,88%
Korttidsärenden 5-8 samtal	58	14,20%	67	13,11%	67	12,55%
Långtidsärenden 9 > samtal	26	6,30%	23	4,50%	27	5,06%
Totalt	411	100%	511	100%	534	100%

Väntetid och samtalsserier

	Antal -20	Antal -19	Antal -18
Antal samtal i genomsnitt/ärende	3,2	3,0	3,1
Väntetid dagar	13	19	17

Bergs
Kommun

Bräcke
Kommun

Härjedalens
Kommun

KROKOMS KOMMUN

Ragunda
Kommun

Strömsunds
Kommun

Åre
Kommun

ÖSTERSUNDS
KOMMUN

Behandlingsarbetets innehåll:

	Antal -20	Procent -20	Antal -19	Procent -19	Antal -18	Procent -18
Klargörande samtal/information	59	14,50%	79	15,40%	107	20,34%
Reparationsarbete i parrelation	252	61,80%	301	58,67%	280	53,23%
Separationsarbete i parrelation	61	15,00%	91	17,74%	90	17,11%
Redan separerade med vårdnads- och umgängesfrågor	10	2,50%	11	2,14%	19	3,61%
Problem i andra relationer	23	5,60%	27	5,26%	23	4,37%
Övrigt	3	0,70%	4	0,78%	7	1,33%
Totalt	408	100%	513	100%	526	100%